

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5410/2021
18.01.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Јовичић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Зоран Јевтић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 8272/19 од 13.05.2021. године, у седници одржаној 18.01.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 8272/19 од 13.05.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Смедереву П 1106/17 од 17.07.2019. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да врати тужилци позајмљени износ од 80.000 евра са законском затезном каматом која се утврђује на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8% поена, почев од 01.04.2012. године до исплате, све у динарској противвредности по најповољнијем курсу НБС на дан исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да накнади тужилци трошкове парничног поступка у износу од 493.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 8272/19 од 13.05.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 3. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11... 18/20), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог дозвољена, али да није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, нити је у поступку пред другостепеним судом учињена битна повреда поступка из члана 374. став 2. тачка 10. ЗПП, на коју се ревизијом указује. Не могу се прихватити као основани наводи туженог да нижестепени судови нису ценили да је у правноснажној пресуђеној парници П 1415/12 пред Основним судом у Великој Плани, Судском јединицом у Смедеревској Паланци, чињенично расправљено и утврђено да је уговор о зајму закључен између парничних странака зеленашки правни посао. Наиме, у доказном поступку пред првостепеним судом изведен је доказ читањем правноснажне пресуде и осталих списа из те парнице. Међутим, у конкретном случају се не ради о пресуђеној ствари, јер да би постојала битна повреда поступка из члана 374. став 2. тачка 10. ЗПП потребно је да је у овај парници одлучено о захтеву о коме је већ раније правноснажно пресуђено, што у конкретном није случај јер је у парници на коју се тужени позвао правноснажно одлучено о захтеву тужиле према туженом који се тицао ништвости Уговора о поклону од 12.09.2011. године, који је тужени закључио са својим сином, а не о враћању зајма, тако да не постоји неопходан идентитет тужбених захтева.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је 27.06.2007. године потписао изјаву да је од тужиле позајмио износ од 75.000 евра са роком враћања до 31.12.2007. године. У току 2008. године тужени је од тужиле позајмио још 5.000 евра и парничне странке су постигле споразум да се продужи рок за враћање зајма, због чега су дана 28.01.2011. године закључили уговор о зајму који је претходно саставио адвокат Зоран Стојковац из ... Уговор је потписала тужилца као зајмодавац, тужени као зајмопримац и адвокат Зоран Стојковац. У члану 1. уговора наводи се да је тужени позајмио од тужиле износ од 80.000 евра и да потписивањем уговора потврђује да је примио у целини означени износ. Чланом 2. уговора тужени се обавезао да тужилци врати позајмљени новац до 31.12.2011. године и да је зајам дат без камате, а да се евентуална законска затезна камата мора платити у случају падања туженог у доцњу. Чланом 3. уговора уговорено је обезбеђење потраживања тако да се зајмодавац у случају доцње зајмопримца може намирити продајом два локала у површини од 182 м² и 80 м², уписаних у л.н. ... КО ..., као и продајом 70 м² пословног простора дограђеног без употребне дозволе уз локал површине 80 м². Зајмопримац се сагласио да изда посебну заложну изјаву на основу које би се у л.н. ... КО ... извршио упис заложног права на локалима ради обезбеђења предметног потраживања зајмодавца. Овереним пуномоћјем од 02.02.2012. године тужени је овластио супруга тужиле, ВВ, да закључи уговор о продаји непокретности наведених у 3. члану уговора о зајму у случају да не врати тужилци износ од 80.000 евра до 31.03.2012. године, а уколико достави потврду о исплаћеном износу да пуномоћје нема правну важности и да ће се сматрати да су одустали од купопродаје. Међутим, тужени је судски овереним уговором о поклону ОвЗ 994/2011 од 12.09.2011. године у својству поклонодавца поклатио своје сину ГГ као поклонопримцу локале коју се служили као средство обезбеђења зајма и за које је супруг тужиле имао овлашћење да их може продати у случају да тужени не врати тужилци зајам у року. Правноснажном пресудом Основног суда у Великој Плани, Судске јединице у Смедеревској Паланци П 1415/12 од 26.05.2015. године (која је потврђена пресудом Апелационог суда у Београду Гж 5795/2016 од 23.11.2016. године), одбијен је тужбени захтев тужиле АА за поништај уговора о поклону закљученог између туженог као поклонодавца и његовог сина ГГ као поклонопримца и

одбијен је противтужбени захтев туженог против тужиље АА за исплату износа од 52.500 евра.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да постоји обавеза туженог као зајмопримца да врати тужиљи као зајмодавцу износ од 80.000 евра који је позајмио а није вратио ни по протеклу уговореног рока, не прихватајући наводе туженог да је уговор о зајму потписао под принудом и претњом и да је плаћао тужиљи зеленешку камату по ком основу јој је исплатио 150.000 евра, са обраложењем да тужени ове наводе није доказао у току поступка.

По оцени Врховног касационог суда, побијана пресуда заснована је на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 557. Закона о облигационим односима (ЗОО) прописано је да се уговором о зајму обавезује зајмодавац да преда у својину зајмопримцу одређену количину новца или који других заменљивих ствари, а зајмопримац се обавезује да му врати после извесног времена исту количину новца, односно исту количину ствари исте врсте и истог квалитета.

У конкретном случају утврђено је да је тужиља без икакве принуде и претње позајмила туженом 80.000 евра са уговореним роком враћања, без уговорене камате, осим затезне у случају доцње туженог као дужника. У ситуацији противречних исказа странака и сведока који су имали претежно посредна сазнања, висина позајмљеног новчаног износа правилно је утврђена из писаних доказа - Уговора о зајму од 28.01.2011. године који је тужени потписао у својству зајмопримца, као и из пуномоћја од 02.02.2012. године у којем је наведен исти износ зајма од 80.000 евра, а које је тужени такође потписао, овлашћујући супруга тужиље да прода одређене непокретности у случају да не врати тужиљи дуговани износ у новом уговореном року до 31.03.2012. године. Врховни касациони суд налази да су нижестепени судови правилно закључили да тужени није доказао да је наведене исправе потписао под претњом или принудом или да је било других мана воље у примању зајма. Такође, у овој парници тужени није доказао да је била уговорена било каква камата, па ни недозвољена зеленешка, нити да постоји прекомерно оштећење у смислу очигледне несразмере узајамних давања, будући да је расправљено и утврђено да тужени није имао обавезу да плаћа тужиљи ништа више од главнице зајма, коју није вратио у року одређеном за испуњење (до 31.03.2012. године), због чега је правилно обавезан на исплату главнице са припадајућом затезном каматом по стопи утврђеној Законом о затезној камати, почев од истека уговореног рока од када је у дужничкој доцњи (од 01.04.2012. године), у смислу у чланова 277. и 324. ЗОО.

Преостале наводе у ревизији којима се суштински оспорава правилно и потпуно утврђено чињенично стање и стављају примедбе на оцену доказа из члана 8. ЗПП, Врховни касациони суд није ценио, јер се ревизија из ових разлога не може изјавити у смислу члана 407. ЗПП.

На основу изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, без детаљног образлагања своје одлуке у смислу става 2. истог члана, будући да се ради о понављању жалбених разлога.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић